

Tôi viết bài này để nhớ về những kỷ niệm khi còn ở Dalat...nhớ những con đường xưa...những ngày tháng năm cũ...những vui buồn thuở học trò...những ray rứt,khắc khoải, đau thương về cuộc đời đã có quá nhiều mất mát và nghịch cảnh..

Trường

Dalat...Một thoáng hương xưa...

(những con đường định mệnh..)

Trở về lại Dalat trong tâm trạng của một người con đi xa lâu ngày mới có dịp về thăm chốn cũ trường xưa...Dalat vẫn đông vui như thuở nào...Dalat nay đã thay đổi nhiều, chỉ ngoại trừ những con đường thì vẫn còn mang nặng dấu tích của Một Dalat năm xưa...người ta đã và đang cố gắng Đô thị Hóa nơi này bằng những dãy nhà kiểu mới san sát nhau chiếm lĩnh toàn bộ khu vực chung quanh khu Hoà Bình..những kios cũng cùng chung số phận với những bãi cỏ xanh tươi ngày xưa và nay đã được dọn đi chỗ khác để dành cho những căn nhà hình hộp quẹt với mọi hình thức buôn bán miễn sao kiếm được tiền...

Trong khung cảnh thiên nhiên của Dalat xưa...nay chỉ còn lại những cấu trúc lai căng tạo dáng vẻ hiện đại cho du khách vui chơi hơn là cảnh trí thiên nhiên của nguyên thủy...Dalat năm nào, Dalat của các thi nhân mặc khách. Dalat của một thời để nhớ...để thương...để yêu...và...để rời xa cách.....

Dalat có hai trường công lập là Trường Bùi Thị Xuân và Trường Trần-Hưng-Đạo cả hai trường này đều được tọa lạc trên hai ngọn đồi biệt lập dành cho nam và nữ sinh riêng biệt. Với quan niệm của các thầy ngày xưa là : nam nữ thụ thụ bất thân. chính vì thế mà những đôi uyên ương xuất thân từ Trường THĐ và BTX không nhiều...Đã có nhiều học sinh ngày đó thắc mắc là tại sao không đặt tên trường THĐ là Trường Trần Quang Diệu để cho ngày nay con cháu hậu duệ của hai vị anh hùng Tây Sơn rải rác khắp năm châu có dịp Đại hội đồng vui trên toàn thế giới..Còn riêng cụ THĐ so về tuổi tác với BTX thì cách xa nhau vài trăm năm thì sao có cơ hội để làm nên duyên phận. giả thử nếu cụ THĐ có tuổi thọ vượt thời gian thì cũng chỉ còn lại là một ông lão ngồi xe lăn... Đô Đốc BTX cho dù có thương Cụ cũng không thể ưng ý tình nguyện đẩy xe lăn cho Cụ suốt cả cuộc đời...

Cũng bởi lý do này mà các anh THĐ trở nên vô duyên với các nàng BTX...và lẽ dĩ nhiên các nàng BTX đã trở thành những mục tiêu béo bở cho các chàng trai xứ lạ đua chen nô nức kéo nhau lên Dalat để mong rước được một nàng BTX mỹ miều về làm vợ..những đóa hoa hương sắc mà các nhạc sĩ Hoàng Nguyên và Hoàng Trọng đã từng ca ngợi trong các bài hát về Dalat.

Ngày nào dừng chân phiêu lãng

Khách tới đây thấy hoa Đào trên má ...ai...

Chỉ nghe ca tụng mà chưa được một lần gặp gỡ nên các chàng CVA Petrus Ký Saigon thêm ước mong sẽ có một ngày thực hiện được giấc mơ hoa Dalat...Thậm chí tiếng lành đồn xa...còn xuống tới vùng duyên hải Võ Tánh Nha-Trang và ra tận Quốc Học Huế xa xôi của miền Trung nước Việt...

Không biết các Hoàng Tử Bạch Mã này đã xử dụng phương cách đánh du kích gì mà các người đẹp BTX cứ âm thầm lặng lẽ lần lượt dứt áo ra đi theo tiếng gọi của con tim mà xa rời Dalat...nhân tâm đành bỏ lại sau biết bao nhiêu là con tim ngây dại và những cái nhìn đau xót tuyệt vọng của các chàng trai THĐ Dalat.

Hay cũng bởi vì quá ư là chủ quan cứ tưởng rằng cây nhà lá vườn...Hoa Dalat là thuộc về người Dalat để rồi ngỡ ngàng đau khổ

Mai ta chết dưới cội Đào...khóc ta xin nhỏ lệ vào thiên thu (PTT)

Trách người nhưng cũng phải tự trách mình, cũng bởi vì vô duyên nên khó có cơ hội làm quen với người đẹp...những cách tán tỉnh kiểu cổ điển như trồng cây xi trước nhà nàng rồi...hàng đêm đêm đàn tới bên dưới cửa sổ với những bài tình ca bất hủ thì kết quả nhận được sẽ là một số nước từ trên lầu dội xuống...hay nếu có cô công đạp xe lẻo đẻo bám theo sau nàng mỗi khi hết giờ tan học hoặc dựng xe đạp bên vệ đường Võ Tánh chờ người đẹp đi qua để có dịp ngỏ vài lời ong bướm..tất cả đều chỉ được đáp lại bằng sự im lặng hay những cái nhìn không mấy thiện cảm....Chỉ có một vài trường hợp hiếm hoi là khi anh của người đẹp học chung lớp với mình hoặc có em gái học chung lớp với nàng thì họa may ra còn có cơ hội...nhưng cũng còn tùy theo duyên phận mà có kết quả tốt hay không...

May mắn thay...Dalat còn có khu Hoà Bình... vào mỗi chiều thứ bảy hay sáng chủ nhật đẹp trời... các nàng thường hay rủ nhau dạo quanh khu Hoà Bình với đủ sắc màu ao dai tha thướt, những chiếc ao

len thời trang muôn vẻ và đặc biệt là được tha hồ ngắm nghía rửa mắt trước những nhan sắc yêu kiều mà không bị vướng bởi chiếc nón bài thơ quái ác của các nàng vẫn thường dùng để che lúc đi học.

Nơi này cũng là cơ hội ngàn vàng cho các anh SVSQ Dalat.CTCT.CTKD và các Học sinh THPT có thể nhìn tận mắt những người đẹp BTX tự nhiên mà không hề bị chê trách gì cả...Nhưng để có thể làm quen với một người đẹp BTX thì không đơn giản chút nào...thậm chí có anh đã tính dùng tờ hạ sách là tạo dựng ra một cảnh “anh hùng cứu mỹ nhân” nhờ một người bạn đóng vai kẻ xấu đón đường trêu ghẹo nàng rồi tự mình ra tay nghĩa hiệp thì cũng sớm bị phát hiện vì Dalat không lớn và không đông người để khỏi không bị lộ diệntốt hơn hết là nên để tùy duyên..

Mỗi con người chúng ta đều có cuộc sống riêng biệt khác nhau cho dù có là anh em trong nhà hay cùng học một trường.cùng chung một lớp thì khi ra đời mỗi người đi một hướng khác nhau...

Là học sinh khi ra khỏi trường mẹ thì trước mặt ta là cả một bầu trời tương lai rộng mở tốt hay xấu còn tùy theo mỗi con người...

Trên vạn nẻo đường đời có ai biết là cuộc đời mình sẽ đi về đâu...

Đường đời, đường Đạo...đường Tình...

Cả ba đường ấy...biết mình....đi đâu..!!!???

Chúng ta chưa có bao giờ nghĩ rằng chính những con đường mà hàng ngày ta đi học lại có mang dáng dấp và ý nghĩa của đường Đời mà ta sẽ phải đi qua khi ta rời trường Mẹ...

Chúng ta hãy nhìn xem địa thế của trường THPT Dalat...muốn tới trường học sinh phải vượt qua dốc Mã Thánh nơi an nghỉ ngàn năm của cư dân Dalat...sau đó thả xuống dốc là Hồ Vạn Kiếp rồi mới tới được trường, đó là những ngôi nhà dài hai tầng hình hộp mái ngói đỏ nằm dọc trên ngọn đồi bên hồ Vạn Kiếp...

Trường THPT cũng còn là nơi tổ chức các cuộc thi THDNC, Tú Tài 1 và 2...nơi mà các sĩ tử kẻ vui người buồn... vui vì có cơ hội tiếp tục học lên cao...còn buồn vì tương lai mù mịt..sớm muộn gì cũng không thoát khỏi cảnh đời trai thời chinh chiến:

Rót Tú tài...Anh đi Trung Sĩ...

Em ở nhà...lấy Mỹ...nuôi còn...

Là học sinh THPT Dalat, con đường trước mặt trường THPT như đã được dự báo trước đoạn đường đời khó khăn gian khổ đang chờ đợi các anh và bắt buộc các Học sinh THPT phải vượt qua....Sau khi cố gắng vượt

con dốc khá cao là tới một ngã ba, một ngã rẽ đầu đò... là nơi chúng ta phải có quyết định cho cuộc đời..Phía trước mặt bên trái bao phủ bởi một vùng tử khí rộng lớn được án ngữ bởi đò Mã Thánh...còn bên phải là con đường ngoằn ngoèo sáng sủa dễ đi...nhưng điếm đến lại là Suối Vàng...Thôi thì hãy cố gắng vượt qua vùng tử khí với hy vọng còn tồn tại còn hơn là phải tới Suối Vàng...cũng chính vì vậy mà :

Trong thời chiến, đã có biết bao cựu học sinh THĐ khoác áo chiến binh ra sa trường làm nên những chiến công oanh liệt, Tổ quốc ghi ơn, ...để rồi một khi các anh ngã xuống thân xác lại được mang về Dalat để rồi an giấc ngàn thu ngay trên ngọn đò Mã Thánh nơi trước đây trên đường tới Trường các anh đã từng cùng bạn bè đạp xe qua chỗ này vào những buổi sáng sương mù dày đặc hay những buổi chiều giá lạnh âm u....

Một số lớn trong các anh đã may mắn vượt qua khỏi vùng tử khí để từ đó theo đường Phan-Đình-Phùng mà thẳng tiến lên khu Hòa Bình Trung tâm thành phố, hoà nhập vào cuộc sống xa hoa, nhiều cơ hội nhưng đầy rẫy những cạm bẫy đang chờ chúng ta..Thành hay bại cũng còn tùy theo cơ vận của riêng mỗi con người...

Một số khác an phận thủ thường chấp nhận ở lại nơi này lập nghiệp thì họ sẽ chọn con đường là quẹo tay mặt để tới khu số 4 rồi đi theo đường Hai Bà Trưng dẫn vào miền đất hứa là Khu Hoàng Diệu..

Khu Hoàng Diệu hay xóm Hoàng Diệu chỉ có một con đường độc đạo với những căn nhà gỗ nhỏ xinh xắn nằm ẩn mình sau những hàng rào thấp cùng với vài nhà gạch xây theo kiểu Pháp...cửa nhà nào cũng đóng kín quanh năm .mọi sinh hoạt đều ở trong nhà ít khi thấy có bóng người ra vào, trong cái không khí êm đềm và tĩnh mịch...lâu lâu mới có tiếng xe máy nổ ồn ào phá tan sự im ắng cố hữu của vùng này..

Ít ai trong chúng ta có thể ngờ được là chính tại nơi này đã được mệnh danh là Ngọa hổ tàng long và cũng là.. nơi cư ngụ của nhiều giai nhân BTX, có người còn gọi nơi đây với cái danh hiệu mỹ miều là Bích La thôn của Dalat...người đẹp nơi đây quả là kín cổng cao tường đã tránh được mọi sự nhòm ngó của những chàng trai ai mộ ước mong được một lần gặp gỡ..

Giai nhân nan tái đắc...trót yêu hoa nên dan diu với Tình (NCTrú)
Mái tây hiện nguyệt gác chênh chênh...rầu rĩ lắm...xuân về oanh
Nhớ...

Cũng vì thế mà con đường tuy nhỏ nhưng lúc nào cũng thu hút đông đảo các chàng thanh niên dập dìu qua lại mà trong đó cũng có những chàng trai THĐ Dalat hay những du khách trẻ từ mọi nơi nghe danh khu này mà tới.

Đối với các chàng chỉ có ý cưới ngựa xem hoa vui đùa nghịch ngợm không có lòng thương hoa tiếc ngọc thì con đường phải đến và sẽ đến là đường Yaout dẫn độ các chàng này lên Ty Công An Dalat để trả lời về những hành vi làm mất trật tự khu phố...

Những chàng khác tới đây với lòng thành thật ước ao mong gặp được người thương mà vì vô duyên vô phận không được như ý nguyện ..đành lui thủi ra về mang trong lòng một khối tình u uẩn không nguôi...một khi ra khỏi Đường Hoàng-Diêu thì không còn dám ngẩng cao đầu tiếp tục đi thẳng mà phải vội vàng tìm ra thuốc men cứu chữa căn bệnh tương tư đã hầu như ngấm sâu vào tận xương tủy..Trong cơn thập tử nhất sinh.chỉ còn có hai cách là nếu muốn chữa trị theo thuốc nam thì phải rẽ qua bên phải theo đường Hải Thượng Lãn Ông...còn không thì queo trái lên đường Nhà Thương để hy vọng tìm được thuốc chữa theo tây y cho căn bệnh nan y này...

Hạnh phúc và may mắn thay cho những chàng trai THĐ Dalat nào được lọt vào cặp mắt xanh của các nàng thì sẽ có cơ hội cùng nàng dắt nhau tới suối Cam Ly mà thề non hẹn biển, thương nhau trọn đời, mãi mãi bên nhau....Nếu may mắn hơn được cùng nàng nên duyên chồng vợ, thì sẽ cùng sánh vai nhau đi hết con đường Hoàng Diệu đầy hoa thơm cỏ lạ và thẳng tiến tới Đường Hai Bà Trưng..Còn gì hạnh phúc hơn là được cùng người trong mộng đi nốt con đường tình mà ta mơ ước ...Nhưng.... rồi thời gia cũng qua mau...cho đến một thời điểm khi mà chàng trai cảm nhận được cái vòng hoa chiến thắng đang choàng qua cổ mình được kết bằng những bông hoa Mimosa. Hoa Anh Đào, hoa Pensee tươi đẹp nay bỗng trở nên vướn víu như cái thòng lọng đang được một bàn tay bọc nhung mượt mà dẫn dắt trên đường tình ta đi và chợt tỉnh lại khi biết mình đang đi vào khu vực của Nữ quyền tối thượng (Đường Hai Bà Trưng), buộc ta phải chấp nhận một sự thật không thể chối cãi là đang được sống trong tự do dân chủ theo định hướng của cái gọi là "Bàn tay sắt bọc nhung." tuy êm ái nhưng lúc nào cũng sẵn sàng đập tan những âm mưu chán cơm thèm phở của chàng...với phương cách cầm vận dài hạn hay ngắn hạn một khi đã đói thì nhà ngói cũng như nhà tranh...thôi thì đành chịu vậy chuyện thèm Phở cũng chỉ còn là chuyện quá khứ...hãy vui vẻ ngoan ngoãn tiếp tục cuộc tình cho tới cuối cuộc đời và khi tới đoạn chót của đường Hai Bà

Trung...thì ai trong chúng ta cũng biết được là nơi nào mà mọi người chúng ta phải đến....

Trở lại với vị thế của trường BTX ta có thể nhận ra ngay là thiên nhiên đã ưu đãi các nàng...khi ra khỏi trường thì trước mặt là đường Võ-Tánh một vị Tướng của Chúa Nguyễn Phúc Ánh... ông này cho tới khi chết vẫn một mực trung thành với chúa Nguyễn...

Có lẽ vì thừa hưởng được đặc tính này mà các nữ sinh BTX cho dù gặp bất cứ hoàn cảnh khó khăn nào cũng không hề bỏ chồng...cùng chồng cố gắng vượt qua những gian lao khổ ải của một đất nước thời hậu chiến.

Khi ra khỏi trường BTX thì các nàng có thể lái cuộc đời mình theo cách queo phải đi lên viện Đại Học CTKD để có một tương lai tương đối an toàn.

Còn nếu cứ tiếp tục đi theo đường võ Tánh thì cuối cùng cũng tới được khu vực Hồ Xuân Hương nơi đây có vườn Bích Câu, có nhà thủy tạ ngàn năm soi bóng mặt hồ...xa xa là hai ngọn tháp cao của Trường Yersin và nhà thờ con gà.. ngạo nghễ vươn cao trên bầu trời xanh biếc... Nơi gặp gỡ của những tài tử giai nhân.những mối tình đẹp như mơ đó chính là nơi để các nàng BTX chọn được người yêu lý tưởng... trong khung cảnh nên thơ quyến rũ.đã được biết bao thi sĩ nhạc sĩ không ngớt tán dương ca tụng...

Các nàng BTX cũng có thể đổ dốc xuống đường Hàm Nghi queo về phía tay trái theo phía nhà thờ Tin Lành mà đi tới Khu Hòa Bình hội nhập vào cuộc sống của xã hội hiện tại..

Những người khác có thể queo mặt để xuống ngã ba chùa Linh Sơn... tại nơi đây nếu các nàng BTX còn có ý định muốn hội nhập vào xã hội bon chen thì phải rẽ tay trái theo đường PDP mà lên lại khu Hòa Bình... Chỉ còn lại những ai muốn có một cuộc sống bình dị,an vui cùng gia đình nơi thôn dã.. thì từ ngã ba chùa cứ tiếp tục theo tay mặt đường PDP mà trở về với cuộc sống êm đềm làm một cư dân Dalat đúng nghĩa để rồi tới cuối đời cũng phải đi tới nơi mà ai cũng phải tới.....

Có nhiều người may mắn hơn nên đã theo quốc lộ 20 để về Saigon trên các chuyến xe đò Minh-Trung. vào học tại các Đại học danh tiếng sau này là những anh tài của đất nước...một số khác xin được các học bổng đi ngoại quốc du học để rồi khi thành đạt trở về xây dựng quê hương hoặc làm Thầy dạy lại tại các trường cũ năm xưa..cũng có người ở lại luôn bên trời Tây định cư lập nghiệp....Nếu có khi nào chợt một thoáng nhớ về quê hương, nhớ trường xưa...nhớ bạn cũ thìcũng chỉ

mong manh như áng mây chiều lướt qua trong một buổi hoàng hôn tắt nắng....

Cơn mưa chiều Dalat bắt đầu phủ xuống thành phố...những giọt mưa trong vắt ngọt ngào mang hương vị của tình yêu đầu đời...những hạt mưa lất phất bay trong cơn gió chiều lành lạnh, nhẹ nhàng rơi trên mái tóc đã đổi màu, trên khuôn mặt phong sương của chàng lữ khách...sao hôm nay những giọt mưa có vị mặn mặn...vị mặn mang một chút nuối tiếc cho mối tình đầu dang dở...một chút sót xa cho những kỷ niệm khó quên...và một chút đắng cay cho cuộc đời phiêu bạt....Nay trở lại chốn xưa trong tâm trạng của hai chàng Lưu Nguyễn...Cảnh cũ còn đây...mà người xưa đâu chẳng thấy..

*Sót xa ban cũ, truong xưa
Ngàn năm cô quanh...bây giờ ...còn ai....!!??*

*Clovis cali 12-2016
Trùng Dương THĐ 62*